

~~1986/87~~ Regeringens skrivelse

1986/87: 169

med redogörelse för den svenska
krigsmaterielexporten år 1986

Skr.
1986/87: 169

Regeringen bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 27 maj 1987 samt överlämnar en i utdraget angiven redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten år 1986.

På regeringens vägnar

Kjell-Olof Feldt

Anita Gradin

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 maj 1987

Närvarande: statsrådet Feldt, ordförande, och statsråden Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Gradin

Skrivelse med redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten år 1986

Den svenska tillverkningen, försäljningen och exporten av krigsmateriel kontrolleras av statsmakterna.

Tillverkning och tillhandahållande av krigsmateriel regleras genom lagen (1983: 1034) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel, m. m. och förordningen (1983: 1036) i samma ämne. Båda författningarna trädde i kraft den 1 januari 1984. Lagen ersatte därvid äldre lagstiftning, ursprungligen från år 1935.

I lagen föreskrivs att tillverkning av krigsmateriel inte får ske utan regeringens tillstånd. Vidare krävs tillstånd för att försälja, utbjuda mot vederlag eller förmedla krigsmateriel, uppfinning avseende krigsmateriel och metod för framställning av sådan materiel. Regeringen får förena tillståndet med villkor samt med kontroll- och ordningsbestämmelser.

För att möjliggöra kontroll av tillverkning och försäljning av krigsmateriel inrättades år 1935 krigsmaterielinspektionen (KMI), som numera finns inom utrikesdepartementets handelsavdelning. Som ett led i kontrollarbetet är berörda företag skyldiga att till KMI avge deklarationer rörande tillverkning resp. försäljning av krigsmateriel.

Statliga myndigheter såsom affärsverket FFV står inte under KMI:s kontroll och har ingen redovisningsskyldighet. KMI får ändå årligen uppgifter om de statliga tillverkarnas export.

På grundval av uppgifterna från de privata och statliga företagen upprättar KMI statistik. Detta sker årsvis. Arbetet med statistiken är med hittillsvarande rutiner slutfört fyra till fem månader efter kalenderårets slut. Vid den övergång till automatisk databehandling som tidigare förutskickats kommer tiden att kunna förkortas. Arbetet med en sådan övergång har nu inletts.

I Sverige råder sedan länge ett generellt förbud mot export av krigsmateriel. Regeringen kan dock medge undantag (dispens) från förbudet. Att en utförsel på detta sätt tillåts har sin grund i vår säkerhetspolitik och den därav betingade nödvändigheten av att kunna upprätthålla en hög självförsörjningsgrad med avseende på krigsmateriel.

Reglerna om krigsmaterielexport återfinns i lagen (1982: 513) om förbud mot utförsel av krigsmateriel, m.m. och dithörande förordning (1982: 1062). Båda författningarna trädde i kraft den 1 januari 1983.

Genom utförsellagen krävs sålunda tillstånd till utförsel av varor som utgör krigsmateriel. Bestämmelser om vad som avses med krigsmateriel finns i den nyssnämnda förordningen. Tillstånd krävs också för tillverkare av krigsmateriel att till någon utom riket upplåta eller överlåta tillverkningsrättigheter m.m. till materielen. Vidare krävs tillstånd för att inom riket bedriva militärt inriktad utbildning av utländska medborgare.

Beslut i ärenden rörande dispens från utförselförbudet fattas som nyss sagts av regeringen. Regeringsärendena bereds av KMI. Nära samråd sker därvid med utrikesdepartementets politiska avdelning, försvarsdepartementet och i vissa fall med industridepartementet. I ärenden som inte avser utförsel i större omfattning eller inte är av större vikt har utrikeshandelsministern bemyndigats att fatta dispensbesluten.

Riksdagen har år 1971 (prop. 1971: 146, UU 21, rskr. 343) fastslagit och sedermera genom godkännandet av proposition med förslag till lag om förbud mot utförsel av krigsmateriel, m.m. bekräftat de riktlinjer som skall ligga till grund för tillståndsprövningen (prop. 1981/82: 196, UU 26, rskr. 345).

Export av krigsmateriel aktualiserar ständigt problem av principiell karaktär och tillståndsprövningen innebär ofta en synnerligen grannliga uppgift. Det är inte möjligt att utforma riktlinjer för tillståndsprövningen så att alla svårigheter i tillämpningen kan undanröjas. Det är därför naturligt att prövningen av de enskilda tillståndsärendena tillmätts särskild betydelse. Enligt 10 kap. 6 § regeringsformen (RF) skall regeringen i utrikesärenden av större vikt överlägga med utrikesnämnden före avgörandet, om så kan ske. Vissa utförselärenden rörande krigsmateriel är av den arten att överläggning med nämnden skall äga rum. Även om sådana överläggningar inte bedöms erforderliga, har det likväl ansetts önskvärt att prövningen av vissa enskilda dispensärenden ges en bredare förankring än i regeringen. Riksdagen beslutade år 1984 på grundval av propositionen (1984/85: 82) om ökad insyn och samråd i frågor som rör krigsmaterielexport att en rådgivande nämnd i krigsmaterielexportfrågor skulle inrättas (UU 1984/85: 5, rskr. 61).

Nämnden, som består av sex ledamöter tillsatta på parlamentarisk grund, inledde sin verksamhet i februari 1985. Den har under år 1986 hållit nio sammanträden. Nämnden har till uppgift att lämna råd i enskilda krigsmaterielexportfrågor. Nämnden sammanträder på kallelse av krigsmaterielinspektören som också leder sammanträdena. Det ankommer på inspektören att redovisa samrådet till det föredragande statsrådet.

Nämndens tillkomst har inneburit att omfattningen av de ärenden som görs till föremål för ökat samråd har breddats. Nämnden har självfallet inte ersatt utrikesnämnden i sådana ärenden som regeringen enligt regeringsformen har att överlägga med utrikesnämnden om. Genom de relativt täta, regelbundna sammanträdena får den rådgivande nämndens ledamöter också en fortlöpande insyn i regeringens handläggning av de frågor som rör krigsmaterielexport.

9 möten

I nyssnämnda proposition uttalade regeringen även sin avsikt att varje år lämna riksdagen en redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten. Härigenom skulle riksdagen förse med en samlad information om krigsmaterielexporten samtidigt som underlag skulle ges för en breddning av den allmänna debatten.

I enlighet härmed förelade regeringen år 1985 riksdagen en skrivelse (1984/85: 223) med redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten under år 1984. År 1986 lämnades en motsvarande redogörelse för krigsmaterielexporten under år 1985 (Skr. 1985/86: 178). Inom KMI har nu utarbetats en liknande redogörelse avseende år 1986. Redogörelsen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga* (bilaga 1).

Av den statistiska redovisningen framgår bl. a. att den svenska exporten av krigsmateriel under år 1986 uppgick till 3 242,9 milj. kr. mot 2 137,4 milj. kr. under år 1985. Detta innebär räknat i 1968 års priser en ökning med 235 milj. kronor eller 46 %. Krigsmaterielexportens andel av den totala varuexporten utgjorde 1,22 % mot 0,82 % för år 1985. Genomsnittssiffran för den senaste tioårsperioden är 1,06 %.

Som ett led i en eftersträvad vidgad information om svensk krigsmaterielexport ingår i årets redogörelse också värdet av den berörda exporten till enskilda länder även under perioden 1971 till 1985. Uppgifter om dessa värden återfinns i *bilaga* (bilaga 2).

Vad gäller krigsmaterielexportens geografiska spridning kan konstateras att Sverige under lång tid har sålt krigsmateriel till ett fyrtiotal länder. Uppdelade på regioner dominerar Västeuropa med cirka hälften av värdet av leveranserna.

Under år 1985 mottog de nordiska länderna en större andel av exporten än tidigare. Denna utveckling har fortsatt under år 1986 och exporten till Norden svarar nu för 36,1 % av den samlade exporten av krigsmateriel.

När det gäller krigsmaterielexportens värdemässiga fördelning på olika huvudområden är vapen och ammunition den dominerande kategorin. Denna kategori omfattar ett rikt register av den vapen- och ammunitions-tillverkning som förekommer i Sverige. Även krut och sprängämnen samt "övrig materiel", vilken innefattar bl. a. elektronisk apparatur, är betydelsefulla exportvaror på den västeuropeiska marknaden.

En hög självförsörjningsgrad när det gäller försvarsmateriel ingår som ett viktigt led i den svenska säkerhetspolitiken. På viktiga försvarsmaterielområden är det därför en fördel för Sverige att ha en inhemsk produktionskapacitet. Härom råder en bred enighet. Det svenska försvaret är emellertid en alltför liten avnämare för att den inhemska industrin skall kunna få önskvärd bredd och effektivitet. De svenska försvarsbeställningarna kan exempelvis i regel inte ge kontinuitet i produktionen. En export av försvarsmateriel från Sverige är av stort värde för att kunna hålla uppe produktionskapaciteten och den tekniska utvecklingsnivån. Även härom råder en bred politisk enighet. Men villkoret är att detta sker med en betydande restriktivitet och i enlighet med de riktlinjer som riksdagen har uppställt.

Allvarliga misstankar har riktats mot att en del krigsmaterielleveranser från Sverige inte skett i enlighet med gällande bestämmelser. Sedan en

längre tid har dessa misstankar utretts av polis- och tullmyndigheter. Den 26 maj 1987 åtalade åklagaren två personer, varav en i ledande ställning vid Nobel Kemi AB för bl. a. grov varusmuggling avseende krut och sprängämnen. Såvitt avser annan materiel pågår förundersökningen fortfarande. Det är som regeringen tidigare framhållit ett oeftergivligt krav att företagen respekterar och följer den lagstiftning och de regler för vapenexporten som skärptes så sent som år 1983.

Under år 1985 tillkallade regeringen en särskild utredare – landshövdingen i Södermanlands län, Bengt Gustavsson – med uppgift att företa en kartläggning och genomgång av den svenska försvarsindustrins verksamhet i utlandet. Med utgångspunkt i denna genomgång skulle utredaren överväga de åtgärder som kan visa sig påkallade för att från samhällets sida styra utvecklingen så att de riktlinjer för krigsmaterielexporten som riksdagen har uppställt kan fullföljas.

I april överlämnade utredaren sitt betänkande (*SOU 1987:8 Försvarsindustrins utlandsverksamhet*). Det är nu föremål för remissbehandling.

Parallellt med denna remissbehandling har särskild uppmärksamhet riktats mot två områden. En referensgrupp har tillsatts med uppdrag att ta fram förslag om en utbyggd tullkontroll över krigsmaterielexporten. Detta arbete har samordnats med en inom utrikesdepartementets handelsavdelning bedriven intern genomgång av KMI:s kontroll- och handläggningsrutiner m. m.

En särskild utredare, ambassadören Torsten Örn, tillsattes under våren för att göra en administrativ översyn och utvärdering av krigsmaterielinspektionens verksamhet. Denna utredning är avslutad. En rapport överlämnades till utrikeshandelsministern den 25 maj 1987.

Jag hemställer att regeringen

dels bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad jag har anfört i det föregående,

dels till riksdagen överlämnar redogörelsen för den svenska krigsmaterielexporten år 1986.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar i enlighet med hennes hemställan.

Svensk krigsmaterielexport år 1986

Allmän bakgrund

Krigsmaterielinspektionen (KMI) följer utvecklingen av den svenska tillverkningen, försäljningen och exporten av krigsmateriel. De företag som har tillstånd att bedriva verksamhet på krigsmaterielområdet – för närvarande omkring 130 stycken, varav ett sjuttioal är aktiva – är skyldiga att lämna uppgifter i olika hänseenden till KMI. Detta material jämte uppgifter som inspektionen tar fram på annat sätt analyseras och bearbetas inom KMI. Den statistik som därvid tas fram presenteras för regeringen i inspektionens årsberättelse som normalt avlämnas under juni månad. I propositionen (1984/85: 82) om ökad insyn och samråd i frågor som rör krigsmaterielexport uttalade regeringen sin avsikt att varje år lämna riksdagen en redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten. Föreliggande promemoria redogör för den svenska krigsmaterielexporten år 1986.

Utförseltillstånd

I budgetpropositionen lämnar utrikesdepartementet varje år uppgift om värdet av de utförseltillstånd som har utfärdats under föregående kalenderår. I årets budgetproposition har värdet för år 1986 angetts till 4 262 milj. kr.

Antalet inkomna utförselärenden har under senare år legat mellan 1 500 och 2 000. Den övervägande delen av dessa har gällt utförsel av enstaka vapen och annan krigsmateriel av ringa omfattning. Beslut om utförseltillstånd fattas av regeringen. I ärenden som inte avser utförsel i större omfattning eller inte är av större vikt får det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om utförsel av krigsmateriel meddela sådant tillstånd. Som framgår av tabell 1 har ca 97% av värdet av krigsmaterielexporten skett efter regeringsbeslut.

Tabell 1. Utförselbevis för försäld krigsmateriel under åren 1982–1986.

År	Totalt värde mkr.	Härav reg. beslut mkr.	% av totalvärdet	Antal reg.beslut
1982	1 930,9	1 838,6	95	178
1983	2 017,3	1 915,6	95	153
1984	2 241,1	2 145,4	96	204
1985	3 120,1	3 030,4	97	182
1986	4 262,1	4 150,7	97	226

Av tabell 2 nedan framgår att den sammantagna volymen av beviljade utförseltillstånd beräknad i 1968 års priser ökat under år 1986 med 31,3% eller med 233,3 milj.kr. Det bör påpekas att utförseltillstånden ofta täcker en annan och längre tidsperiod än den till vilken tabelluppgifterna hänförs sig.

Tabell 2. Utförselbevis för försåld krigsmateriel under åren 1982–1986 i löpande priser och i 1968 års prisnivå¹ jämte den procentuella volymförändringen

Skr. 1986/87: 169

År	Värde i löpande priser mkr.	Värde i 1968 års priser mkr.	Volymförändring %
1982	1 930,9	585,1	+11,6
1983	2 017,3	540,8	– 7,5
1984	2 241,1	570,2	+ 5,4
1985	3 120,1	746,4	+30,9
1986	4 262,1	979,8	+31,3

¹ Vid prisomräkningen har SCB:s allmänna exportprisindex för verkstadsprodukter använts.

Faktiska leveranser

Det förekommer olika uppgifter om det årliga värdet av svensk krigsmaterielexport. KMI:s statistik grundar sig på de uppgifter inspektionen tar in direkt från varje exportföretag rörande värdet av levererad materiel.

Tabell 3 visar värdet i miljoner kronor av svensk krigsmaterielexport under den senaste tioårsperioden såväl i löpande priser som i 1968 års prisnivå. Av tabellen framgår även krigsmaterielens andel av Sveriges totala varuexport.

Tabell 3. Värdet av svensk krigsmaterielexport under åren 1977–1986 i löpande priser och 1968 års prisnivå², m. m.

År	Sveriges totala varuexport mkr.	Krigsmaterielexport			
		löpande priser mkr.	andel av totalexporten %	1968 års priser mkr.	volymförändring %
1977	85 680	695	0,82	338	+27,1
1978	98 161	905	0,92	395	+16,8
1979	118 030	1 671	1,41	677	+71,4
1980	130 800	2 078	1,59	775	+14,5
1981	144 523	1 697	1,17	577	–25,5
1982	167 975	1 588	0,95	481	–16,6
1983	210 310	1 658	0,79	444	– 7,7
1984	242 500	2 178	0,90	554	+24,8
1985	259 985	2 137	0,82	511	– 7,8
1986	265 100	3 243	1,22	746	+46,0

² Vid prisomräkningen har SCB:s allmänna exportprisindex för verkstadsprodukter använts.

Krigsmaterielens andel av vår totala varuexport för år 1986 uppgår till 1,22%, dvs. en ökning i förhållande till 1985 års siffror.

Som alltid gäller att förändringar från ett år till ett annat inte ger underlag för några mer långsiktiga bedömningar av utvecklingstendenser.

En jämförelse av tabellerna 1, 2 och 3 visar att det sammantagna värdet av beviljade utförseltillstånd under ett år kan skilja sig avsevärt från värdet av faktiska leveranser under samma år.

Krigsmaterielens fördelning

Skr. 1986/87: 169

Huvudområdet vapen och ammunition dominerar den svenska krigsmaterielexporten. För år 1986 svarar detta område för 78 %, vilket är högre än genomsnittet för de närmaste föregående åren. Ökningen på flygplansområdet hänför sig till nordiska köpare.

Tabell 4. Värdet av svensk krigsmaterielexport i mkr. under åren 1976–1985 fördelat på sex olika huvudområden.

	1977	1978	1979
a) Vapen och ammunition (inkl. för jakt och sport)	340,8	638,8	1 114,3
b) Krut och sprängämnen samt vissa tändmedel (inkl. för civilt bruk)	32,4	45,1	39,7
c) Pansrade fordon jämte utrustning	21,8	3,6	0,7
d) Krigsfartyg jämte utrustning	—	—	326,1
e) Militära luftfartyg och delar därtill samt fallskärmar	82,9	27,8	50,2
f) Övrig materiel	217,5	189,8	140,4
Summa	695,4	905,1	1 671,4

	1980	1981	1982
a) Vapen och ammunition (inkl. för jakt och sport)	1 588,0	1 364,1	1 156,1
b) Krut och sprängämnen samt vissa tändmedel (inkl. för civilt bruk)	44,9	53,0	103,1
c) Pansrade fordon jämte utrustning	9,6	6,7	7,4
d) Krigsfartyg jämte utrustning	101,2	—	—
e) Militära luftfartyg och delar därtill samt fallskärmar	35,8	30,2	62,9
f) Övrig materiel	298,4	243,0	258,2
Summa	2 077,9	1 697,0	1 587,7

	1983	1984	1985
a) Vapen och ammunition (inkl. för jakt och sport)	1 151,1	1 640,7	1 490,3
b) Krut och sprängämnen samt vissa tändmedel (inkl. för civilt bruk)	117,8	137,0	68,3
c) Pansrade fordon jämte utrustning	6,5	1,2	87,7
d) Krigsfartyg jämte utrustning	—	—	—
e) Militära luftfartyg och delar därtill samt fallskärmar	51,8	101,9	167,8
f) Övrig materiel	330,9	297,2	323,3
Summa	1 658,1	2 178,0	2 137,4

	1986
a) Vapen och ammunition (inkl. för jakt och sport)	2 531,7
b) Krut och sprängämnen samt vissa tändmedel (inkl. för civilt bruk)	89,7
c) Pansrade fordon jämte utrustning	4,3
d) Krigsfartyg jämte utrustning	24,5
e) Militära luftfartyg och delar därtill samt fallskärmar	294,2
f) Övrig materiel	298,5
Summa	3 242,9

Kategorin övrig materiel omfattar bl. a. övningsmateriel, radar, underhålls- och tillverkningsutrustning samt elektronik.

Geografisk spridning

Den i föregående tabeller redovisade totala omfattningen av krigsmaterielexporten och dess uppdelning på olika huvudområden kompletteras i följande sammanställningar av exportens fördelning, dels på skilda regioner under den senaste tioårsperioden (tabell 5) och dels på enskilda länder under år 1986 (tabell 6).

Tabell 5. Krigsmaterielexportens fördelning på regioner i procent av värdet under åren 1977–1986.

	1977	1978	1979	1980	1981
Europa (väst) ³	68	54	56	55	62
Nordamerika	5	2	2	1	1
Sydamerika	2	5	2	6	0
Asien	25	36	39	27	33
Afrika	0	3	1	10	2
Oceanien	0	0	0	1	1
Europa (öst)	0	0	0	0	0
Antal länder	37	38	39	43	37

	1982	1983	1984	1985	1986
Europa (väst) ³	52	48	50	50	53
Nordamerika	8	7	7	8	4
Sydamerika	0	2	8	8	9
Asien	32	30	19	27	31
Afrika	6	12	15	5	0
Oceanien	2	1	1	2	3
Europa (öst)	0	0	0	0	0
Antal länder	43	41	42	40	38

³ Västeuropa inkl. Jugoslavien.

Sedd över ett längre tidsavsnitt visar sammanställningen att den svenska krigsmaterielexporten i stort sett till över hälften av sitt värde gått till Västeuropa och till knappt 30 % till Asien. Afrika kommer år 1986 inte upp till 1 % efter att några år tidigare med Nigeria som största köpare legat på relativt höga siffror.

Tabell 6. Exporten i tkr. av krigsmateriel år 1986 fördelad på länder (inom parentes exporten år 1985)

Amerikas Förenta Stater	87 447	(92 395)
Argentina	5	(35 494)
Australien	88 154	(32 211)
Bangladesh	35 764	(11 188)
Belgien	4 218	(2 695)
Brasilien	276 215	(89 088)
Canada	39 472	(74 733)
Danmark	199 253	(86 739)
Finland	514 607	(335 623)
Frankrike	3 494	(4 050)
Förbundsrepubliken Tyskland	59 310	(29 376)
Ghana	117	(1 250)
Grekland	780	(23 053)
Hongkong	861	(169)
Indien	312 215	(77 528)
Indonesien	104 409	(26 798)
Irland	16 693	(5 244)
Island	49	(20)
Italien	158 080	(18 177)
Japan	10 835	(37 074)
Jugoslavien	68 686	(85 164)
Malaysia	81 771	(106 138)
Nederländerna	13 413	(22 308)
Nigeria	10 325	(94 962)
Norge	457 513	(251 908)
Nya Zeeland	1 518	(3 183)
Pakistan	239 418	(4 030)
Peru	3 607	(19 390)
Portugal	100	(372)
Schweiz	90 996	(69 780)
Singapore	251 581	(307 516)
Spanien	1 424	(2 039)
Storbritannien	46 120	(112 418)
Tjeckoslovakien	16	(86)
Tyska Demokratiska Republiken	71	(91)
Tunisien	134	(—)
Uruguay	26	(—)
Österrike	64 238	(28 200)
Summa	3 242 935	(2 137 355)⁴

⁴ Slutsumman anger totalvärdet i vilket också i tabellen icke förtecknade länder ingår.)

Under år 1986 omfattade exporten 38 länder mot 40 år 1985. Till 10 av dessa 38 länder understeg exportvärdet 1 milj. kronor. I flera av dessa fall har exporten rört sig enbart om vapen för jakt eller sport.

Som framgått av tabell 5 utgör Västeuropa den dominerande regionen för svensk krigsmaterielexport. Den ökade andel som denna marknad tagit i förhållande till 1985 beror, förutom den anmärkningsvärda ökningen vad avser de nordiska länderna, också på större försäljningar till länder som Förbundsrepubliken Tyskland, Italien och Schweiz.

Nordamerikas andel av berörd svensk export har sjunkit i förhållande till föregående år vilket främst beror på minskat värde för Canada.

I Sydamerika är Brasilien det allt dominerande mottagarlandet för den svenska exporten. Liksom under år 1985 består den i allt väsentligt av luftvärn och luftvärnsutrustning.

Redovisningen för år 1986 visar att Asien efter en nedgång under år 1984 åter har nått en andel av den svenska krigsmaterielexporten på cirka 30 %. Indien, Indonesien och Pakistan har ökat starkt medan Singapore minskat. Till Bangladesh består exporten fortsatt av materiel för bevakning av kust- och havsområden.

Till Afrika där Nigeria är huvudmottagarlandet fortsätter exporten att sjunka.

För Australiens vidkommande kan en exportuppgång i förhållande till år 1985 konstateras.

Försäljning av tillverkningsrättigheter m. m.

Under år 1986 har regeringen lämnat ett tillstånd till upplåtelse av tillverkningsrättigheter utom riket. Det gäller för tillverkning i Pakistan. I ett annat fall har regeringen godkänt en ändring av ett licensavtal med ett norskt företag.

Regeringen har också lämnat ett tillstånd för militärt inriktad utbildning i Sverige av utländska medborgare.

Prövningen av ärenden rörande licenser sker på samma sätt som när det gäller export av materielen som sådan. Förutom den prövning som föregår varje tillstånd till export av krigsmateriel, görs en genomgång av relevanta delar av licensavtalet. Därvid fästs särskild vikt vid frågor rörande licensens omfattning, dess utsträckning i tiden, reexportklausuler m. m.

Större exporterande företag

Det finns för närvarande drygt ett 50-tal exportörer av krigsmateriel i Sverige. Av dessa är ca 25 mindre företag med tillstånd att handla med jakt- och skyttevapen. Dessa senare företag exporterade under år 1986 tillsammans för något över 4 milj. kronor. Under samma tid exporterade 19 företag vardera för värden över 1 milj. kronor.

De främsta exportföretagen är Bofors och affärsverket FFV. Bofors är det ojämförligt största. Tillsammans svarade de båda företagen för 70 % av den svenska krigsmaterielexporten för år 1986. Efter dessa kommer i tur och ordning försvarets materielverk, Saab Missiles AB och Philips Elektronikindustrier AB. Dessa tre exporterade var och en för värden överstigande 100 milj. kr. I intervallet 50 till 100 milj. kr. återfinns Nobel Kemi AB och Volvo Flygmotor AB. Åtta företag har exporterat för mellan 10 och 50 milj. kr. Dessa är FFV Norma AB, SATT Communications AB, Saab Scania AB, Karlskronavarvet AB, Lindesbergs Industri AB, Contraves Svenska AB, SA Marine AB och Ericsson Radio Systems AB. De övriga företagen med en export överstigande en milj. kronor är Saab Instruments AB, Air Target Sweden AB, Hägglund & Söner AB och FFV Mipro AB.

Tillsammans svarade dessa 19 företag för 99,8 % av hela den svenska krigsmaterielexporten under år 1986.

Exporten i tkr. av krigsmateriel under åren 1971-1985 fördelad på länder²

Land	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Albanien	-	-	-	-	-	-	-	-	750	2 250	1 125	2 735	524	-	-
Algeriet	-	-	-	-	15	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-
Amerikas Förenta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stater	2 597	5 846	5 319	4 550	8 207	6 357	7 976	18 106	20 810	18 122	22 909	38 194	62 238	123 641	92 395
Andorra	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	20	-	-	-
Argentina	35	100	87	2 115	345	29	291	259	32	185	-	-	-	35 255	35 494
Australien	351	312	549	484	566	3 047	223	337	2 989	21 362	11 209	27 837	13 983	26 848	32 211
Bangladesh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barbados	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	11 188
Belgien	1 729	1 026	624	4 501	3 062	3 591	2 900	8 245	14 500	4 740	3 822	5 785	13 512	1 855	2 695
Brasilien	-	-	-	-	1	945	11 204	1 036	769	589	6 233	1 182	1 367	44 941	89 088
Brunei	-	-	-	335	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bulgarien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 673	-
Burma	321	8	21	-	-	-	31	-	-	286	-	-	33 038	-	-
Canada	9 665	4 382	5 395	1 690	5 921	9 889	27 479	3 800	18 335	590	643	33 217	45 229	32 310	74 773
Chile	38 898	284	1 040	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Colombia	806	363	701	66	-	-	-	-	-	345	-	-	-	-	-
Danmark	256 361	36 955	35 389	33 961	56 817	145 362	75 931	41 140	60 637	56 916	54 166	62 718	79 348	85 045	86 739
Ecuador	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49 102	-
Filippinerna	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finland	1 690	19 361	92 502	146 814	68 931	32 813	45 919	35 381	27 566	44 387	57 014	50 446	53 393	108 840	335 623
Frankrike	1 161	1 685	379	1 891	938	1 944	4 543	12 647	26 839	10 017	17 823	31 250	52 497	24 927	4 050
Förbunds- republiken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tyskland	17 135	13 114	24 602	34 602	15 886	17 320	26 371	38 493	48 722	86 424	119 664	71 759	101 330	55 120	29 376
Gabon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 223	-	-	6 330	-
Ghana	-	-	-	-	2 794	5 277	726	-	-	11 500	2 910	-	-	-	1 250
Gibraltär	-	-	-	-	-	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Grekland	-	-	-	-	-	-	-	-	17	1	5 531	3 270	7 261	564	23 053
Guyana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hongkong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	582	-	34	169
Indien	40 809	37 250	13 377	23 083	52 666	14 205	28 261	64 182	61 062	53 076	133 836	52 204	131 900	53 986	77 528
Indonesien	13	-	-	-	-	458	494	38 205	72 150	26 410	44 831	92 494	24 728	69 072	26 798
Iran	-	2 921	3 669	2 736	14 981	18 166	41 824	21 934	1 457	1	-	-	-	-	-
Irland	107	1 143	406	194	1 237	1 267	1 974	2 835	12 576	15 112	11 263	2 322	16 026	13 103	5 244
Island	-	4	5	2	2	1	5	-	14	21	90	102	52	75	20
Italien	2 886	7 907	15 895	7 687	10 035	18 175	36 684	61 609	130 902	73 584	63 721	50 466	159 215	298 325	18 177
Japan	1 497	2 226	1 110	2 604	1 378	677	1 000	1 209	9 846	12 298	32 241	36 008	44 143	39 085	37 074

Skr. 1986/87: 169

Exporten i tkr. av krigsmateriel under åren 1971 - 1985 fördelad på länder⁵

Land	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Jugoslavien	236	73	4 420	43 849	23 667	19 798	45 255	75 255	209 640	375 463	133 744	150 475	37 952	39 357	85 164
Kamerun	17	8	13	23	24	17	34	16	87	72	54	13 237	8 631	—	—
Luxemburg	4 135	12 558	5 358	8 140	19 011	10 310	86 366	98 734	333 743	261 893	268 347	122 978	100 157	63 742	106 138
Malaysia	—	—	—	—	—	13	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Martinique	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mauritius	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mexico	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederländerna	5 247	2 403	2 253	1 581	2 597	7 034	8 198	73 306	109 801	24 300	9 565	20 778	10 495	12 975	22 308
Nepal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nigeria	—	—	—	—	33 092	2 228	—	28 860	13 196	24 023	6 595	89 198	196 769	293 740	94 962
Norge	28 203	51 447	43 936	58 827	58 846	44 248	61 245	64 162	69 312	175 227	163 116	70 660	60 888	135 801	251 908
Nya Caledonien	—	—	—	—	12	20	—	—	19	80	—	92	48	15	—
Nya Zeeland	200	201	225	296	400	106	106	84	123	242	402	736	584	596	3 183
Pakistan	5 516	2 401	3 538	1 108	7 782	10 813	1 268	3 434	1 648	1 491	1 501	2 020	48 716	6 545	4 030
Peru	—	—	—	—	—	—	—	8 072	29 361	17 865	385	1 080	32 361	113	19 390
Polen	—	—	—	—	66	26	—	21	88	—	—	—	—	—	—
Portugal	594	1 061	60	96	—	—	—	—	—	—	4 542	3 722	4 512	4 719	372
Rumänien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 511	—	1 900	—	285	710
Schweiz	81 601	48 619	32 172	33 168	65 223	44 160	83 211	105 396	27 618	140 692	161 475	141 011	83 987	16 436	69 780
Singapore	2 933	17 191	15 924	24 521	10 147	18 686	12 851	1 979	166 365	205 994	83 250	198 426	122 417	187 926	307 516
Spanien	—	—	28	337	131	40	266	52	7 380	20 882	16 455	3 060	239	34 707	2 039
Sri Lanka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storbritannien	24 821	20 619	19 493	27 422	54 202	43 797	43 161	45 876	175 037	75 414	188 073	112 151	64 820	182 112	112 418
Surinam	—	—	—	—	—	—	—	31 831	—	—	—	—	—	—	—
Tanzania	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Thailand	21	45	107	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tjecko-slovakien	—	—	—	—	—	108	55	90	99	—	—	8	4	—	86
Togo	—	—	—	—	—	—	6	9	—	—	—	—	—	—	—
Trinidad & Tobago	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101 152	—	—	—	—	—
Tunisien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	169 774	16 859	—	—	16 023	—
Turkiet	-5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tyska Demokratiska Republiken	—	—	—	—	—	—	—	85	56	466	20	47	6	8	91
Ungern	27	15	13	18	51	26	17	20	5	36	38	—	4	—	5
Venezuela	1 594	1 344	1 344	2 868	1 550	2 124	1 422	3 081	—	—	—	—	—	36 916	35 112
Österrike	97 004	65 782	5 084	5 997	14 042	19 268	38 052	15 326	17 673	37 064	51 368	39 358	43 305	75 671	28 200
Summa	626 634	359 004	335 262	476 990	536 310	502 366	695 355	905 119	1 671 424	2 077 861	1 697 043	1 587 695	1 658 175	2 177 926	2 137 355

⁵ Värde på exporten under åren 1971 - 1975 är inte helt jämförbart med efterföljande år då FMV:s liksom de enskilda vapenhandlarnas export inte ingår i statistiken för denna period.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and the role of the accounting department in ensuring the integrity of the financial data. It emphasizes the need for transparency and accountability in all financial reporting.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze financial data, including the use of spreadsheets, databases, and specialized accounting software. It also discusses the importance of regular audits and the role of external auditors in verifying the accuracy of the financial statements.

3. The third part of the document focuses on the importance of budgeting and financial planning. It discusses the process of setting financial goals and the role of the accounting department in monitoring progress and making adjustments as needed. It also emphasizes the importance of communicating financial information to management and other stakeholders.

4. The fourth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and the role of the accounting department in ensuring the integrity of the financial data. It emphasizes the need for transparency and accountability in all financial reporting.

5. The fifth part of the document outlines the various methods used to collect and analyze financial data, including the use of spreadsheets, databases, and specialized accounting software. It also discusses the importance of regular audits and the role of external auditors in verifying the accuracy of the financial statements.

6. The sixth part of the document focuses on the importance of budgeting and financial planning. It discusses the process of setting financial goals and the role of the accounting department in monitoring progress and making adjustments as needed. It also emphasizes the importance of communicating financial information to management and other stakeholders.

7. The seventh part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and the role of the accounting department in ensuring the integrity of the financial data. It emphasizes the need for transparency and accountability in all financial reporting.

8. The eighth part of the document outlines the various methods used to collect and analyze financial data, including the use of spreadsheets, databases, and specialized accounting software. It also discusses the importance of regular audits and the role of external auditors in verifying the accuracy of the financial statements.

9. The ninth part of the document focuses on the importance of budgeting and financial planning. It discusses the process of setting financial goals and the role of the accounting department in monitoring progress and making adjustments as needed. It also emphasizes the importance of communicating financial information to management and other stakeholders.

10. The tenth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and the role of the accounting department in ensuring the integrity of the financial data. It emphasizes the need for transparency and accountability in all financial reporting.

○

○

○

○